

Sygn. akt II CNP 31/18

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 19 lipca 2018 r.

skargi D. A.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego nakazu zapłaty

w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w G.

z dnia 2 grudnia 2014 r., sygn. akt I Nc (...)

wydanego w sprawie z powództwa Z. G.

przeciwko D. A.

o zapłatę,

1) odrzuca skargę;

2) zasądza od D. A. na rzecz Z. G. kwotę 240,- (dwieście czterdzieści) zł tytułem kosztów postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Pozwany D. A. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego nakazu zapłaty wydanego dnia 2 grudnia 2014 r. przez Sąd Rejonowy w G. w postępowaniu upominawczym w sprawie z powództwa Z. G. przeciwko D. A. o zapłatę.

Skarżący nie wskazał przepisów prawa, z którymi zaskarżone orzeczenie jest niezgodne.

Sąd Najwyższy zważył:

Zgodnie z art. 424¹ można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe (§ 1), a w wyjątkowych wypadkach, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, można także żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu pierwszej lub drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie wyroku w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych (§ 2).

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest środkiem prawnym mającym, poprzez zakwestionowanie zgodności z prawem orzeczenia, przesądzić jedną z przesłanek deliktowej odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Stanowi ona nadzwyczajny, sformalizowany środek procesowy, zatem przepisy ją regulujące powinny być wykładane ściśle (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2006 r., I CNP 14/06, nie publ., z dnia 28 marca 2007 r., II CNP 124/06, nie publ., z dnia 25 marca 2009 r., V CNP 93/08, nie publ., z dnia 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08, nie publ.). W orzecznictwie i piśmiennictwie powstały wątpliwości co do dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia w stosunku do prawomocnego nakazu zapłaty. Brak jest regulacji przewidującej *expressis verbis* taką możliwość. Podstawę przyjęcia dopuszczalności skargi na prawomocny nakaz zapłaty, przy zaistnieniu przesłanek określonych w § 2 omawianego przepisu, stanowią jedynie regulacje przewidujące, że nakaz zapłaty, wobec którego nie wniesiono skutecznie zarzutów (art. 494 § 2) bądź sprzeciwu (art. 504 § 2), ma skutki prawomocnego wyroku. W postanowieniu z dnia 4 lipca 2006 r., V CNP 86/06 (OSNC 2007, nr 3, poz. 47), Sąd Najwyższy przyjął, że podstawę skargi, o której mowa w art. 424¹ § 2, może stanowić zamknięcie drogi do instancji odwoławczej, będące naruszeniem uprawnień chronionych przepisami konstytucyjnymi (art. 78 Konstytucji RP). Podobnie, w postanowieniu z dnia 30 listopada 2007 r., III CNP 67/07 (OSNC-ZD 2008, nr C, poz. 90), Sąd Najwyższy uznał, że wydanie postanowienia bezzasadnie

odrzucającego sprzeciw od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym oraz oddalenie zażalenia od tego postanowienia, odbierające stronie pozwanej możliwość obrony swych praw w postępowaniu po wydaniu nakazu zapłaty, może stanowić podstawę skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego nakazu zapłaty. W postanowieniu z dnia 30 stycznia 2013 r., IV CNP 64/12 (IC 2014, nr 4) stwierdził, że art. 424¹ § 2 ma zastosowanie tylko wtedy, gdy strona z wyjątkowych, obiektywnych i niezależnych od niej przyczyn nie skorzystała z przysługującego jej środka prawnego. Niewykazanie, że zachodzi wyjątkowy wypadek, powoduje odrzucenie skargi (postanowienie z dnia 9 grudnia 2008 r., I BU 4/08, OSNP 2010, nr 13 - 14, poz. 175).

Skarżący nie wykazał aby przesłanka wyjątkowości została spełniona. Wbrew twierdzeniom skargi nie zachodził stan zawisłości sporu między sprawą zakończoną nakazem zapłaty z dnia 2 grudnia 2014 r. (I Nc (...)) i sprawą zakończoną wyrokiem z dnia 13 listopada 2015 r. (IC (...), poprzednio I Nc (...)) wobec braku tożsamości roszczeń. Nie ulega wątpliwości, że roszczenie odsetkowe może być równolegle dochodzone samodzielnym pozwem. Uchybienia procesowe dotyczące nie oznaczenia wartości przedmiotu sporu, sposobu określenia żądania i uiszczenia opłaty mają charakter drugorzędny i nie miały wpływu na treść rozstrzygnięcia. Podkreślić ponadto należy, że niezgodność z prawem orzeczenia bada się wg stanu na datę jego wydania, zatem okoliczności następcze wynikające z treści później wydanego wyroku pozbawione są znaczenia prawnego. Wysokość należności głównej wprowadzie została zmieniona później, ale pozwany nie wykorzystał właściwych środków procesowych, aby zakwestionować jej wysokość i uzyskać zmianę orzeczenia wydanego w sprawie I Nc (...).

Z tego względu Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c. odrzucił skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, jako niespełniającą wymagań ustawowych przewidzianych w art. 424¹ § 2 k.p.c.